

[Schmidt.]

Inden Instituttet blev oprettet, kendte vi allerede Hammerichs Brev til daværende Udenrigsminister Moltke, der gav Anvisning paa, hvorledes man bedst kunde trænge den tyske Befolkning til Side, uden at det vakte Opsigt. Af dette Brev, som formodentlig ved en Forhandling i danske Kredse var uddelt i flere Eksemplarer, var et Eksemplar blevet liggende paa Bordet og kom saaledes i vore Hænder — det kan der dog ikke være noget galt i fra vor Side. Vi gjorde dengang ikke noget ud deraf, da det ikke kom overraskende for os og nøje stemte med vore Iagttagelser, men vi gjorde, hvad vi kunde for at afværge dette Angreb netop ved Oprettelse af det nævnte Institut.

Vi har ved dette Forsvar opnaaet noget, men har ikke kunnet forhindre, at megen Jord er gledet ud af tyske Hænder, saaledes at vort Nettotab fra September 1926 andrager omtrent 6 000 ha. Vi staar over for de samme Angrebstendenser endnu den Dag i Dag. Det viser bl. a. de Tilfælde, hvor tyske Landmænd bliver erklæret for ukvalificerede til Trods for, at hele Befolkningen gav dem Bevis for det modsatte. Jeg er ingen Daare, der tror, at Jordkamp helt kan undgaas i et Grænse-land, men hvis der var god Vilje til en virksom Sænkning af Gældsbyrden, og hvis den Tendens, som det ærede Medlem Hr. J. P. Nielsen talte om: at holde Familierne paa Ejendommene, mere og mere trængte igennem, og vi saa fik en lovfæstet Udformning, saa kunde vel en hel Del blive bedre.

Jeg vil dog sige lidt mere om Instituttet Vogelgesang end blot dette, at det har haft sine Vanskeligheder som alle danske Institutioner. Jeg mener, man kunde lære en hel Del af den Fremgangsmaade, Instituttet bruger. Det er rigtigt, at ikke alle blev siddende paa de Gaarde, Instituttet erhvervede, omkring ved 25 vel ikke, men de andre blev siddende. Og at en stor Del af dem blev Forpagtere, er vel ikke noget, man kan undre sig over; det er vel lige saa ærlig en Stilling. De blev det netop for bedre at være sikrede. Med disse Forpagtere blev man enig om en bestemt Afgift, der svarede til, hvad man mente, Ejendommen maatte kunne præstere, og derved gør man den Erfaring, at der gaar flere Penge ind, end naar man bare pukker paa sin Ret, at Renten maa betaales. Tillige hjælper man med til, at Besætning, og hvad ellers er nødvendigt, kommer paa Fode.

Man staar sig altsaa bedre ved at hjælpe grundigt, saaledes som Institutkets Erfa-

ringer viser. Det vilde jeg kalde for et fornuftigt Moratorium for Nordslesvig, at der blev truffet den Foranstaltning, at i Tilfælde af Tvangsauktion skal man først en Del Aar blive siddende for en rimelig Afgift, og i Mellemtiden maatte man saa se at ordne Forholdene. Der skal Tid til, og der skal Overvejelse til, naar man vil komme til Rette med Forholdene. Men det er det vel værd, naar det bare kan naas, at Landmændene i Nordslesvig vinder deres Livsmod og Virkelyst igen. Alt for ofte tabte de ogsaa Eksistensen.

Jeg vil gerne understrege endnu en Gang, hvad jeg sagde i min første Tale: Nordslesvigs Nød kræver hurtig og grundigt Hjælp, og det er ikke den rette Vej at appellere til de nationale Instinkter, men at give Familierne Trygheden igen for, at de kan blive ved deres Jord, Landmanden den Chance, at han virkelig kan arbejde sig frem, Arbejderne, at de ikke alene kan finde deres Arbejde, men ogsaa finde deres eget Stykke Jord, Erhvervene, at de jævnt kan udfolde sig i et Land, der har fundet sin Ligevægt igen.

Den højtærede Statsminister var enig med mig i, at en Afspænding tiltrænges, og ventede min Medvirken dertil. Jeg mener atter og atter at have vist denne Vilje, ogsaa ved at vise, hvilke Veje jeg holdt for gangbare. Man kan selvfølgelig være uenig i meget, men jeg kan dog ogsaa fra min Side vente, at man tager Opgaven saa alvorlig, som den er, og at man giver, ikke mig alene, men ogsaa den tyske Befolkning Lejlighed til at medvirke, hvilket man i Jordspørgsmaalet stadig har nægtet.

Den højtærede Justitsminister erkendte, at Forholdene var vanskelige; han vilde gøre sit bedste til, at Retfærdigheden ikke kom til at lide Skade, men saa vidt muligt maatte der følges en fast Linie og Ensartethed i Praksis. Det maa selvfølgelig ogsaa den tyske Befolkning ønske, og der er to Hensyn, som tydeligt nok var bestemmende i den hidtidige Praksis. Man vaagede over, at Landets Børn ikke blev indskrænket i deres Adgang til Arbejde af Udlændinge. Man anerkendte, at alt, hvad der hører under nationalt-kulturelt Arbejde, maatte man ogsaa give de tyske Mennesker uden dansk Indfødsret fri Adgang til, nægtede dem altsaa ikke Opholds- og Arbejdsmuligheder. Det var en stiltiende Overenskomst, saaledes praktiserede man det ogsaa i Tyskland.

Det første Synspunkt forstaar vi maa følges, fordi de andre Lande ogsaa gør det, men dog saaledes, at der tages Hensyn til,